

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

20 грудня 2012 року

№39 (3015)

ФЕСТИВАЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Зліва направо: Я. Кологривов, М. Згуровський, М. Стріха, С. Мамедов

Навчальна лабораторія-літак у КПІ

6 грудня, в День Збройних сил України і напередодні Міжнародного дня цивільної авіації, відбулася урочиста церемонія відкриття навчальної лабораторії-літака Як-40. Цей літак нашому університету подарував Національний авіаційний університет (НАУ). У церемонії взяли участь ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згурівський, ректор НАУ Микола Кулик, багаторічний очільник Служби безпеки України, нині радник голови Міністру оборони України Леонід Деркач, проректор НТУУ "КПІ" Михайло Ільченко, перший проректор НАУ, народний депутат України VI скликання Максим Луцький, директор Державного музею авіації України Юрій Зіатдинов, головний інженер цього музею Віктор Чуба, декан ФАКС Олександр Збручевський, співробітники, викладачі та студенти НТУУ "КПІ" та НАУ.

Власне, літак Як-40 з бортовим номером UR-87685 був встановлений на території кампусу КПІ ще в серпні. Однак це не просто пам'ятка-експонат Державного політехнічного музею при НТУУ "КПІ". Це – навчальна лабораторія, точніше навчально-лабораторний центр, створений на базі обладнання літака, який до сьогодні використовується на повітряних шляхах багатьох країн світу.

Інф.КП

Про історію літака UR-87685 розповів директор Державного музею авіації України Юрій Зіатдинов на науково-практичній конференції з історії досягнень вітчизняного літако- і ракетобудування, яка відбулася в залі засідань Вченої ради КПІ після закінчення церемонії. Ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згурівський подякував колегам з НАУ за надзвичайно цінний і важливий для університету дар, а ректор НАУ Микола Кулик нагадав усім, що саме КПІ у 1933 році дав життя новому авіаційному інститутові, який нині має статус національного університету, про міцні дружні й наукові зв'язки між нашими вишами, і наголосив, що передача літака – це приклад нормальної дружньої співпраці двох університетів, які працюють задля майбутнього держави.

Про те, як використовуватиметься навчальна лабораторія, створена на базі літака Як-40, та про основні наряди дослідження і конструкторських робіт, що проводяться нині на ФАКС, поінформував учасників конференції декан цього факультету Олександр Збручевський.

Закінчилася конференція презентацією нової книги генерала армії Леоніда Деркача з серії "КДБ-ЦРУ: війна спецслужб", чи, радше, його дуже цікавими спогадами про роботу в ракето-космічній галузі, спочатку як інженера-конструктора КБ "Південне", згодом – як працівника спецслужб.

Інф.КП

Відкрито лабораторію експрес-мікроскопії

Кадзуечі Учіда та Юрій Якименко

6 грудня в НТУУ "КПІ" відкрито спільну Українсько-Японську навчально-наукову лабораторію експрес-мікроскопії. Обладнання для неї надала університету японська компанія "Tokyo Boeki Technology Ltd", а допомогу щодо організації цієї акції – Українсько-Японський центр НТУУ "КПІ".

На відкриття лабораторії приїхав президент компанії "Tokyo Boeki Technology Ltd" Кадзуечі Учіда. У церемонії також узяли участь перший проректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Юрій Якименко, заступник першого проректора Володимир Тимофеєв, управляючий директор київського представництва компанії "Tokyo Boeki Technology Ltd" Олексій Шпак, керівник Українсько-Японського центру НТУУ "КПІ" Осаму Мідзутані, декан факультету електроніки Валерій Жуйков, декан фізико-математичного факультету Володимир Ванін, декан інженерно-фізичного факультету Петро Лобода, працівники, викладачі, науковці, аспіранти і студенти НТУУ "КПІ".

"Наукове придбання – це лише інструмент. Наша мета – підтримка українських дослідників і студентства, – наголосив, вітаючи київських політехніків, Кадзуечі Учіда. – Наукова сфера є надзвичайно важливою. Тож ми не будемо зупинятися лише на постачанні обладнання. В наших планах – організація власних проектів академічних обмінів між університетами Японії та України і застування міжнародної наукової конференції з проблем нанотехнологій".

Факультет електроніки, на кафедрі мікроелектроніки якого працюватиме лабораторія, отримав настільний растровий електронний мікроскоп NeoScope JCM-5000 виробництва фірми JEOL в комплекті з вакуумним насосом, напівлічев Neo Coater у комплекті з форвакуумним насосом, ноутбук HP Compaq

підприємств тощо. А проекти, що на нього подаються, можуть мати як теоретичний (дослідження), так і практичний характер (відкриття, винаходи, корисні моделі).

Організаторами фестивалю виступили Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Науковий парк "Київська політехніка", Український науково-технологічний центр (УНТЦ), Незалежна асоціація банків України (НАБУ). Фестиваль проводиться під патронатом Президентського фонду Леоніда Кучми "Україна" та у співпраці з Посольством США в Україні, Європейською комісією, інноваційними компаніями та фондами з України, країн Європейського Союзу та США.

Закінчення на 2-й стор.

ВІТАЄМО
ректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України Михайла Захаровича Згурівського з нагородженням Орденом Великого Сонця, Золотою та Срібною Зіркою Японії!

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Фестиваль інноваційних проектів "Sikorsky Challenge"**

2 **Конференція з порошкової металургії**

3 **Відкрито аудиторію імені А.В. Праховника**

4 **Знаменитий конструктор тракторної техніки І.Й. Дронг**

Студентські конференції на ФЛ

• • • • •

Вечір земляцтва Азербайджану

• • • • •
Фотовиставка А.Є. Ізволенської

Справа направо: М. Кулик, М. Луцький, М. Згурівський, М. Ільченко, Л. Деркач, Ю. Зіатдинов

Інф. "КП"

ФЕСТИВАЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Продовження. Початок на 1-й стор.

До складу міжнародного журі фестивалю увійшли представники України, США, Франції, Японії та Бразилії. Журі очолював віце-президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук Максим Стриха.

Перший етап фестивалю розпочався 20 травня і викликав таке зацікавлення серед науковців і інженерів, що термін подання робіт на нього дівчи подовжувався. На розгляд журі надійшло більше ста проектів, з яких до фінальної частини потрапило п'ятнадцять. Тематика представлених на фестиваль робіт була доволі широкою: від розробок системи штучного мікроклімату для медицини та сільського господарства, виробництва акумуляторів і паливних елементів до комплексної автоматичної системи прибирання приміщень тощо.

Варто зауважити, що інтрига, хто ж стане переможцем фестивалю, зберігалася аж до оголошення результатів, бо рівень усіх робіт-фіналістів був надзвичайно високим. Тож, як відзначив Максим Стриха, підводячи підсумки роботи журі, перед ним стояло доволі непросте завдання – обрати з представлених проектів найкращі. Проте, щодо того, хто ж має стати першим, особливих суперечок таки не було.

Переможцем першого Всеукраїнського фестивалю інноваційних проектів журі визнало роботу представників НТУУ "КПІ" В.Б.Максименка і В.В.Шлікова "Інструментальні засоби керованого термічного впливу та його контролю для хірургічного лікування серцево-судинних захворювань". Друге і третє місця відповідно зайняли проекти О.Ф.Луговського "Ультразвукова кавітаційна система знезараження рідких середовищ" та І.А.Левандовського "Противірусні препарати на основі тригомокубанів" (обидва також виконані науковцями НТУУ "КПІ").

РЕЗОЛЮЦІЯ

Фестивалю інноваційних проектів "Sikorsky Challenge"

М. Київ

13.12.2012 р.

У період з 11 по 13 грудня 2012 р. на базі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" проведено перший Фестиваль інноваційних проектів "Sikorsky Challenge". Фестиваль проводився під патронатом Президентського фонду Леоніда Кучми "Україна", у співпраці з Незалежною асоціацією банків України, Українським науково-технологічним центром (УНТЦ), Посольством США в Україні, Європейською комісією, представниками провідних високотехнологічних компаній, зокрема Кремнієвої долини.

Метою фестивалю є розвиток інноваційної діяльності в Україні, залучення вітчизняної молоді, студентів, аспірантів, наукової та бізнес-спільноти до участі в технологічному трансфері, стимулювання співпраці науковців, бізнесу і влади задля інноваційного розвитку економіки і суспільства України, її інтеграції до європейського і світового високотехнологічного простору.

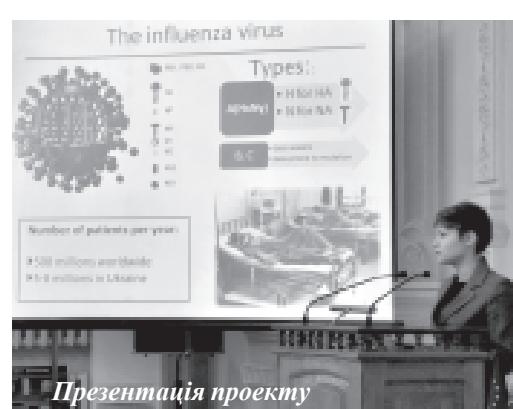
У Фестивалі взяли участь 107 команд, до складу яких входили студенти, аспіранти, здобувачі, вчені та співробітники вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ, високотехнологічних компаній і підприємств України.

Експертною комісією Фестивалю визначено кращими 15 проектів, які рекомендовані для участі у фінальній частині конкурсу для презентації своєї проекти міжнародному журі Фестивалю. Учасники фіналу Фестивалю пройшли майстер-класи і бізнес-тренінги за програмою підготовки підприємців "УНТЦ-КПІ" для набуття навичок у презентації проектів потенційним інвесторам.

Фінал Фестивалю відбувся 12 грудня 2012 року в залі засідань Вченої ради НТУУ "КПІ". Міжнародне журі Фестивалю визначило кращими три команди переможці, які отримали можливість інкубувати свій проект на базі Наукового парку "Київська політехніка" – створювати свою компанію (стартап), здійснювати захист інтелектуальної власності, юридичну та фінансову підтримку, пошук інвесторів.

Визнано також чотирох переможців призів Президентського фонду Леоніда Кучми "Україна" та чотирох номінацій для отримання підтримки при подачі пропозицій на конкурс Європейської комісії. Два проекти будуть мати медалі-підтримку від ЕСО-TV.

Провідні фахівці з Кремнієвої долини, УНТЦ, Європейського Союзу під час круглих столів поділилися досвідом зі студентами спеціальностей з інноваційного менеджменту, інтелектуальної влас-

Презентація проекту

В.Б. Максименко з нагородою

(БПЛА)" (автор О.В.Збрuczький, НТУУ "КПІ"), "Організація виробництва поруватого фосфату індію" (автор Я.О.Сичкова, Бердянській державний педагогічний університет), "Універсальна вимірювальна система, що конфігурується" (автор В.Г.Баженов, НТУУ "КПІ") та "Технологічний комплекс на основі верстата паралельної кінематики із мехатронною системою маніпулювання технологічними об'єктами, побудованої на базі просторової системи приводів" (автор В.Б.Струтинський, О.М.Яхно, Ю.М.Рикуніч, НТУУ "КПІ"). Okрім того, чотири проекти відзначила і Європейська комісія, представник якої також працював у журі. Це проекти О.І.Василькевича (НТУУ "КПІ") "Розробка багатофункціональних присадок до палив та мастильних матеріалів", В.В.Джемелінського і Д.А.Лесика (НТУУ "КПІ") "Використання імпульсних джерел енергії для формування мікро-та нанорельєфа і зміщення поверхонь виробів", М.І.Бобири (НТУУ "КПІ") "Розробка основ та комплексу методів підвищення зносостійкості та експлуатаційного ресурсу рейок, технологічного оснащення і елементів машин із середньої та високовуглецевих сталей" і проект колективу фахівців Харківського національного університету радіоелектроніки "Лазерна антитерористична система автоматичного виявлення снайперів і несанкціонованого відеоспостереження".

У заключний день першого Всеукраїнського фестивалю інноваційних проектів "Sikorsky Challenge" його організатори, члени журі і учасники прийняли підсумкову резолюцію фестивалю, текст якої поєднується нижче.

Дмитро Стефанович

ності, слухачами курсів підвищення кваліфікації, членами команда-фіналістів. Цей досвід сприятиме подальшій успішній реалізації інноваційних проектів, які брали участь у Фестивалі, та проектів, що будуть створені у майбутньому.

У результаті дискусії, виступів та обговорень питань трансферу технологій, міжнародного досвіду підвищення кваліфікації наукових працівників і створення стартапів, експерти, члени журі, учасники круглих столів і майстер-класів висловили пропозиції, підсумок яких зводиться до наступного:

1. Важати принципово актуальним перший досвід співпраці Наукового парку "Київська політехніка", "Українського науково-технологічного центру", Незалежної асоціації банків України, Президентського фонду Леоніда Кучми "Україна" у співі з створенням дієвого механізму комерціалізації винаходів, і звернути увагу цих організацій на виключну важливість досягнення практичних результатів по виведенню кращих стартапів на ринок високотехнологічної продукції.

2. Проведення Фестивалю інноваційних проектів "Sikorsky Challenge" розглядаємо як можливість реалізувати інтелектуальний потенціал його учасників, як місії між інноваторами і високотехнологічними компаніями, як необхідний дієвий елемент інноваційного середовища Наукового парку "Київська політехніка" і будівництва бізнес-комунікації.

3. Із запрошенням фахівців УНТЦ, Європейського Союзу, КМДА, провідних світових компаній упродовж року організовувати і провести для учасників Фестивалю на етапі подачі проектів та фінального його частини тренінги, круглі столи, майстер-класи з питань роботи офісів трансферу технологій, венчурного бізнесу, механізму створення стартапів і ліцензування.

4. Враховуючи наявний досвід проведення першого Фестивалю, важати за доцільне організовувати його проведення щорічно в жовтні – листопаді у міжнародному форматі. При цьому враховувати досвід проведення першого Фестивалю, зокрема:

– розширення складу учасників шляхом запрошення до участі інноваторів з інших держав;

– врахування учасниками Фестивалю вимог щодо структурування інформації за критеріями оціночної форми;

– подання презентацій англійською мовою або у двомовному форматі;

– проведення попередніх тренінгів з доповідачами фінальної частини фестивалю.

Відкрито аудиторію ім. А.В.Праховника

13 травня 2012 року пішов із життя засновник та перший директор Інституту енергозбереження та енергоменеджменту (ІЕЕ), видатний учений-енергетик, відомий педагог, доктор технічних наук, професор Артур Веніамінович Праховник. З 1988 року він обіймав посаду завідувача кафедри електропостачання; з 1991 року – директора НДІ автоматики та енергетики "Енергія", з 1997 року очолював створений постановою Кабінету Міністрів України Національно-науковий інститут енергозбереження та енергоменеджменту НТУУ "КПІ". Результатом його роботи на посаді директора цього інституту стало створення нової спеціальності "Енергетичний менеджмент", мережі центрів підготовки енергоменеджерів для підвищення кваліфікації у сфері енергозбереження та енергоменеджменту в Україні. На знак ушанування пам'яті Артура Праховника 5 грудня 2012 року було відкрито аудиторію його імені в ІЕЕ (22 корпус, 315 ауд.).

Урочисте відкриття аудиторію ім. А.В.Праховника

ги, співробітники університету, студенти та ін.

Багато теплих спогадів прозвучало на честь видатного вченого. Зокрема, Михайло Згурівський говорив про Артура Праховника як про порядну, надійну, благородну людину. Він вважає,

що ця аудиторія – символ пам'яті, знак ставлення до свого друга, вчителя, наставника, яка стане початком добрих справ.

Іменна аудиторія оснащена сучасним обладнанням, де можна проводити наукові дискусії, лекційні і практичні заняття тощо. На стенах відображені життєвий шлях Артура Веніаміновича, розміщені фотографії нагадують про

Порошкова металургія

Міжнародна конференція "Порошкова металургія: її сьогодення і майбутнє", присвячена 60-річчю заснування Інституту проблем матеріалознавства (ІПМ) ім. І.М.Францевича НАН України, пройшла з 27 по 30 листопада 2012 р. на базі інженерно-фізичного факультету НТУУ "КПІ". Її організаторами виступили МОНмолодьспорт України, НАН України, НТУУ "КПІ", ІПМ ім. І.М.Францевича, Українська матеріалознавча спілка (УМС), ООО "ІНТЕМ" (Україна). У конференції взяли участь близько 120 фахівців з України та 55 іноземних ученых з Болгарії, Білорусі, Вірменії, Грузії, Естонії, Росії.

У вітальному слові ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України М.З.Згурівський від імені нашого університету привітав директора ІПМ НАН України академіка В.В.Скороду та колектив Інституту з ювілеєм.

ІПМ НАН України – один з провідних в Україні і світі науково-технічних центрів у галузі наукових і технологічних основ порошкової металургії, теорії та технології композиційних матеріалів, фізичної хімії поверхневих явищ, хімії та матеріалознавства тугоплавких сполук. Він був головною організацією в СРСР з проблемами "Порошкова металургія і композиційні матеріали". За участю Інституту був створений найбільший на той час у Європі Броварський завод порошкової металургії, де було налагоджено виробництво порошкових матеріалів тертя, матеріалів для спеціальної техніки.

Виступає академік В. В. Скородок

ІПМ та КПІ співпрацюють багато років. З моменту заснування Інституту є базовим для КПІ з підготовки матеріалознавців, які під час навчання проходять у відділах Інституту виробничу та переддипломну практику, виконують реальні дипломні роботи. Поглиблению співпраці сприяло створення в КПІ в 1962 р. кафедри порошкової металургії (з 1974 р. кафедра високотемпературних матеріалів та порошкової металургії), яку очолив блискучий учений, чл.-кор. АН УРСР Г.В.Самсонов – засновник наукової школи фізики-хімії, технології і фізичного матеріалознавства тугоплавких сполук в ІПМ.

В ІПМ ім. І.М.Францевича працює багато випускників КПІ. Серед них – 3 академіки НАН України (Ю.Найдіч, В.В.Скородок, О.В.Фрістов), 4 чл.-кор. НАН України (Г.Г.Гнесін, Ю.В.Мільман, Ю.М.Солонін, О.А.Курдюмов), 35 докторів та 136 кандидатів наук. Київський політехнічний закінчили 2 директори ІПМ (В.І.Трефілов, В.В.Скородок), 3 заступники директорів, 18

Іван Дронг для тракторної галузі – як Сергій Корольов для космонавтики

7 грудня 2012 року в нашому університеті пройшли наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", присвячені 105-річниці від дня народження Івана Йосиповича Дронга (04.12.1907 – 11.12.1993) – випускника КПІ 1931 року, конструктора тракторної техніки, лауреата двох Державних премій СРСР, головного конструктора Мінського тракторного заводу, під керівництвом якого створене всесвітньовідоме сімейство тракторів "Білорусь".

Учасники заслухали доповіді: "Іван Дронг для тракторної галузі – як Сергій Корольов для космонавтики" (академік НАН України, д.т.н., проф. М.Ю.Ільченко), "І.Дронг, період юності та навчання" (зас. відділу історії КПІ ДПМ В.В.Татарчука), "Діяльність І.Дронга на Сталінградському тракторному і НАТИ (1931-1949)" (зас. відділу наук.-дослідної експозиційної та виставкової роботи ДПМ к.н. Г.В.Лупаренко), "І.Дронг – розробник першої моделі тракторів сімейства "Білорусь" (доцент каф. автотракторного, сільсько-і лісогосподарського машинобудування Національного університету біоресурсів і природокористування д.н. О.П.Деркач), "Розвиток тракторобудування в Україні у 21 столітті: стан і перспективи" (зас. сектору наукової бібліографії та біографістики Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України к.н. Н.Б.Шебетюк).

Нижче подаємо текст доповіді М.Ю.Ільченка.

"Іван Дронг для тракторної галузі – як Сергій Корольов для космонавтики". Звичайно, зазначені галузі суттєво відрізняються своїм змістом, науковими та технологічними аспектами. Але саме таке порівняння у 2011 році висловив Микола Слюн'юк – видатний організатор тракторобудування, який 23 роки пропрацював на Мінському тракторному заводі, в тому числі 7 років – генеральним директором. Воїстину "велике бачиться на відстані". Тож зазначена характеристика, що прозвучала через 48 років після того, як Іван Дронг пішов з посади головного конструктора заводу, має добрі підґрунтя для сприйняття як об'єктивна оцінка величезного внеску нашого співвітчизника в становлення і розвиток тракторобудування в Радянському Союзі.

Один із славної плеяди випускників КПІ 1931 року

Уродженець села Салькове на Вінниччині, Іван Дронг вищу технічну освіту здобув у КПІ. Як згадує його син, Владислав Іванович Дронг: "Отець не раз говорил, что КПІ підготувала його як спеціаліста. К Україні он всегда относился как к Родине".

До речі, випуск інженерів Київської політехніки 1931 року виділяється цілою віддільною видатних конструкторів. Окрім Івана Дронга, конструктора тракторної техніки, головного конструктора Мінського тракторного заводу, засновника конструкторської школи, не можна не згадати таких осо-бистостей: Лев Веніамінович Люльєв – видатний конструктор артилерійської і зенітно-ракетної зброя, розробки якого були унікальними і не мали аналогів у світі; Архіп Михайлович Люлька – видатний конструктор турбореактивних двигунів; Олександр Борисович Байбаков – видатний інженер-кораблебудівник, головний конструктор Київського заводу "Ленінська кузня"; Мойсей Абрамович Шукд – видатний будівничий за-собів і систем радіо і телебачення.

Вчителями інженерної справи в КПІ у Івана Дронга були висококваліфіковані професори К.К.Симінський, С.П.Шембер, Ф.М.Пожитець, В.В.Синеуцький та ін. Іван Дронг став інженером-механіком за тракторно-будівельною спеціалізацією, що була дуже затребувана державою, адже з середини 20-х років в країні було прийнято важливі рішення, спрямовані на механізацію та індустриалізацію народного господарства, в тому числі започаткування тракторної галузі. Після утвердження ідеї про необхідність поширення тракторів у різних сферах виробництва розпочинається робота з розробленням вітчизняної конструкції трактора. Звичайно, для цього не вистачало досвіду, тому в основі конструкції перших масових радянських тракторів були іноземні зразки. Кількість спеціалістів, які б могли розробити вдалій трактор, теж була не-значною, розробкою машини часто займались інженери – вчорашні студенти. Саме на цей період розвитку тракторної техніки припадає початок трудової, інженерної діяльності І.Дронга. В 30-х роках в країні були побудовані три великі тракторні заводи: Сталінградський тракторний завод – у 1930 р., Харківський тракторний – запущений у виробництво в 1931 р. і Челябінський тракторний завод – став до виробництва в 1933 р. Тож після здобуття вищої освіти Івана Йосиповича було направлено на роботу на

I. Дронг, 1931 р.

експлуатаційників і ремонтників. Внаслідок цього було досягнуто більш високого маневрування і рухливості артилерійських частин. За розроблення та промислове виробництво швидкохідного тягача Івана Йосиповича Дронга в 1944 р. було нагороджено орденом Червоної Зірки. Ця нагорода була бойовим орденом, і саме через це, за спогадами сина, привертала до себе особливу увагу конструктора, оскільки в бойових діях він участі не брав.

Головний конструктор

З 1944 року в країні розпочалася відбудова тракторних заводів у Сталінграді та Харкові, наступні роки – будівництво нових тракторних заводів на Алтаї, у містах Володимир, Ліпецьк, Мінськ. Стратегію розвитку тракторної галузі країни мав визначати Головотракторопром у Москві. Головним конструктором цієї установи в 1944-49 рр. працював саме І.Дронг. Ще під час війни НАТИ за участю І.Дронга розробляє проект універсального трактора з гусеничним рушієм та дизельним двигуном КД-35 потужністю 35 к.с. Перша серія тракторів вийшла з гасовим двигуном, оскільки дизельний не встигли доопрацювати. Це був перший радянський трактор з дизельним двигуном, що дало початок дизелізації тракторного парку країни. Розробки гусеничних дизельних тракторів КД-35 і ДТ-54 по суті стали базовими у вітчизняному повоєнному тракторобудуванні. З 1947 по 1960 рр. було випущено понад 42 тис. цих тракторів. Тож у 1947 р. колектив конструкторів: І.І. Трепененков, В.Я. Слонімський, В.М. Тюляєв, Б.Є. Архангельський та І.Д. Дронг отримали Сталінську премію за розробку конструкції гусеничного трактора КД-35. Як згадував син: "Сталінської премії он всегда гордился. Не захотел заменить ее на государственную".

У 1946 р. для зростаючих потреб сільського господарства в тракторах створюється Мінський тракторний завод (МТЗ), першою продукцією якого був трактор КД-35. У 1949 р. І.Дронг призначається головним конструктором Мінського тракторного завода. На цій посаді він пропрацював понад 14 років. І це був дійсно його зірковий час. За цей період було створено і освоєно промисловий випуск низки тракторів, названих фахівцями сімейством "Білорусь".

Першими з них стали трактори МТЗ-1 і МТЗ-2, які отримали назву універсального трактора. Цікаво є історія, яка розкриває роль Івана Дронга у створенні універсального трактора, за розроблення якого на початку 1948 р. взялись молоді конструктори Мінського тракторного заводу Петро Бойков, Віктор Войтиков та ін. Свої попередні напрацювання вони показали головному конструктору заводу, а далі, за свідченням очевидців, було таке: "Главный долго и молча разбирал их чертежи, спотыкался на колонках цифр, сам что-то пересчитывал и, наконец, поставил "диагноз": "Кое-что интересное намечается, но я удивляюсь вашей несмелости! Стоит ли исправлять вчерашний день, давайте думать о завтрашнем, даже о послезавтрашнем". Дронг тодіоказався гораздо сміливіше молодих конструкторів, уже хотя бы потому, что знал больше их и видел дальше. В первую очередь он "вырезал" гусеницы – трактор должен быть колесным и обязательно на резиновом ходу, с большим диапазоном скоростей, он обязан "стыковаться" не только с прицепными, но и с навесными и полуавесными сельскохозяйственными орудиями..."

Після переведення в 1940 р. на роботу в Москву, до Наукового автотракторного інституту (НАТИ), Іван Дронг бере активну участь у розробленні артилерійських тягачів, забезпечення якими військ було проблемним питанням як до початку Великої Вітчизняної війни, так і особливо в роки війни. В 1942 р. було поставлено завдання створити вітчизняні швидкохідні тягачі. Проектні роботи з їх розроблення очолив І.Д. Дронг. Нові машини Я-11 та Я-12 вигідно відрізнялися більш високим технічним рівнем, отримали високу оцінку фахівців-артилеристів, експлуатаційників і ремонтників. Внаслідок цього було досягнуто більш високого маневрування і рухливості артилерійських частин. За розроблення та промислове виробництво швидкохідного тягача Івана Йосиповича Дронга в 1944 р. було додомучилися МТЗ-5, МТЗ-7, МТЗ-50, МТЗ-52 МТЗ-80, МТЗ-82 та інші, які були створені фахівцями МТЗ як за участю Івана Дронга, так і після того, як його було переведено на іншу роботу.

На МТЗ Дронг працював до кінця 1963 р. За словами його сина, Владислава Івановича, цей час вважав для себе значним і пілдним. Трактори "Білорусь" випускалися не тільки в СРСР, але і в НДР, Болгарії, Індії, Бірмі. Ці трактори були представліні на виставках у Москві, Лейпцигу, Пловдиві, де отримали нагороди. А іх творці – Г.П.Бадалов, Я.О.Тимошенку, І.Д.Дронгу, П.І.Бойкову, В.В.Войтикову, П.Я.Пицкеру, М.Д.Груздю, М.М.Слюн'юкову, В.А.Шишонку, А.П.Кузнецю, В.І.Лебедеву, В.О.Рожкову – було присуджено Державну премію СРСР 1971 року за створення і освоєння серійного виробництва уніфікованих колісних, напівгусеничних і гусеничних тракторів для комплексної механізації обробки просапних культур.

Людина наукових чеснот і державного мислення

Знову-таки зі спогадів Владислава Івановича ми дізнаємося, що після переїзду з Мінська до Москви Іван Дронг працював начальником Головного управління в Державному комітеті автотракторобудування. Іван Дронг згадує так:

один чоловік, сыгравший особу роль в формировании традиций коллектива, – главный конструктор Иван Иосифович Дронг. Этих людей можно назвать исполнителями машиностроения, они мыслили масштабно, объемно, глубоко, обладая упорством в достижении цели. И создали свою школу тракторостроения. Дронг вообще был для тракторной отрасли как Королев для космонавтики. Это он ввел правило делать ставку на конструкторов, которым дал высокие зарплаты, не ограничивал штат и так далее. И все директора, возглавлявшие коллективы после, являются только продолжателями их дела".

Формування конструкторської школи тракторобудування передбачало також підготовку інженерних кадрів, безпосередню участь у якій брав Іван Йосипович. Тож послідовним стало рішення Вищої атестаційної комісії Міністерства вищої освіти СРСР від 16 липня 1958 р. про затвердження І.Д. Дронга у вченому званні професора по кафедрі "Трактори".

У 1958 р. трактори МТЗ-2 отримали Гран-прі і Золоту медаль на Всесвітній виставці в Барселоні, в 1962 р. – на виставці в Нідерландах, у 1963 р. – у Франції.

МТЗ-2 став першістком у майбутньому сімействі тракторів "Білорусь", до якого згодом долучилися МТЗ-5, МТЗ-7, МТЗ-50, МТЗ-52 МТЗ-80, МТЗ-82 та інші, які були створені фахівцями МТЗ як за участю Івана Дронга, так і після того, як його було переведено на іншу роботу. На МТЗ Дронг працював до кінця 1963 р. За словами його сина, Владислава Івановича, цей час вважав для себе значним і пілдним. Трактори "Білорусь" випускалися не тільки в СРСР, але і в НДР, Болгарії, Індії, Бірмі. Ці трактори були представліні на виставках у Москві, Лейпцигу, Пловдиві, де отримали нагороди. А іх творці – Г.П.Бадалов, Я.О.Тимошенку, І.Д.Дронгу, П.І.Бойкову, В.В.Войтикову, П.Я.Пицкеру, М.Д.Груздю, М.М.Слюн'юкову, В.А.Шишонку, А.П.Кузнецю, В.І.Лебедеву, В.О.Рожкову – було присуджено Державну премію СРСР 1971 року за створення і освоєння серійного виробництва уніфікованих колісних, напівгусеничних і гусеничних тракторів для комплексної механізації обробки просапних культур.

Світовому лідерству сприяє конструкторська школа

Через десятиріччя, вже в наш час трактори "Білорусь" займають почесне місце серед світових лідерів. За півстоліття їх промислового випуску створено понад 3 мільйони колісних тракторів "Білорусь". Їх частка на ринку СНД становить до 80%, кожен 12-й трактор у світі випускається Мінським заводом, який сьогодні пропонує майже 60 моделей машин. Понад 500 тисяч тракторів продано в більш як 120 країн світу. Підприємство входить до трійки найбільш великих світових лідерів – фірм, що опікуються сільськогосподарським тракторобудуванням.

Тож заслуговує на особливу увагу та повага, з якою нинішнє керівництво Мінського тракторного заводу висловлює своє ставлення до своїх попередників, що стояли біля витоків славного заводу. Про це свідчить інтерв'ю генерального конструктора Івана Уса, який у 2008 р., відповідаючи на запитання, чим він може насамперед пишатися сьогодні як генеральний конструктор величезного виробництва, сказав так: "Отвечаю сюди, не задумываясь: могу гордиться заводською конструкторською школою. Для разработчиков наличие школы – очень серьезный вопрос. Если ее нет, это – хаос, несоблюдение принципов. Нашей школе – 50 лет, она была заложена еще Иваном Иосифовичем Дронгом, первым главным конструктором. Школа – это организация, постепенное обучение молодых. Да, выпускник вуза имеет профессию, диплом. Но конструктором он становится позже. И вот школа подтягивает всех, объединяет и приводит к серьезной работе. У нас эта школа сохранилась".

**М.Ю.Ільченко,
академік НАН України**

І. Дронг

Трактор МТЗ-2, встановлений на постаменті на майданчику Мінського тракторного заводу

погибнет. Наш министр был с ним солидарен: не стоит, дескать, еще раз перестраивать завод. Однако Тарасов заявил все свои "фирменные" качества – волю, настойчивость, умение аргументировано убеждать – и добился своего. Трелевочные трактора передали на другие заводы, а МТЗ освоил самую прогрессивную

Наукову конференцію з англійської мови "Історична трагедія часів Великої Вітчизняної війни та долі видатних учених України, іх внесок у розвиток все-світньої науки" нещодавно провела кафедра англійської мови технічного спрямування № 1 (КАМТС №1). У своїх доповідях студенти говорили про славетних українських учених, науковців, діячів культури, які зробили внесок у боротьбу проти німецько-фашистських окупантів, так і в розвиток та процвітання нашої держави. Їхні винаходи та наукові дослідження стали складовою отриманої у Великій Вітчизняній війні перемоги. Їхня праця подвиг відомі сьогодні не лише в нашій країні, а й далеко за її межами.

Матеріал конференції був поданий нібито у форматі документальної стрічки, що вражає емоційною забарвленістю і перегляд якої запам'ятається надовго...

Часи Великої Вітчизняної війни... Урядові установи, культурні та наукові заклади України було евакуйовано, вони функціонували на території інших республік. Над вирішенням найважливіших проблем воєнного часу працю-

СТУДЕНТСЬКІ КОНФЕРЕНЦІЇ НА ФЛ

вало понад 70 ВНЗ, евакуйованих з України до Казахстану, Туркменії, Узбекистану, Киргизії. Науково-дослідні роботи проводила Академія наук УРСР. Фахівці фізико-технічного інституту АН УРСР розробляли прилади для військової авіації, радіолокації, пеленгажі. Інститут електрозварювання АН УРСР, очолюваний С. Патоном, розробив метод автоматичного дугового зварювання під флюсом для виготовлення корпусів танків Т-34. Українські вчені розробили нові ефективні методи лікування поранень. Інститут клінічної фізіології на чолі з академіком О. Богомольцем створив препарати для лікування ран та переломів кісток. Співробітники Харківського інституту переливання крові організували пункти заготівлі та консервування крові, підготували спеціалістів для роботи в них та відправили пораненим бійцям кілька тонн консервованої крові. Інститут біохімії АН УРСР на чолі з академіком О. Палладіним створив препарат, що прискорю-

вав згортання крові. Відомий хірург-офтальмолог, академік АН УРСР В. Філатов удосконалив методи лікування хвороб ока та розробив ефективну пересадку рогівки пораненим.

Студенти зробили глибокий екскурс у минуле, але з єднання його із сьогоденням: відобразили важкі часи тієї епохи та разом з тим передали дух перемоги борців в їхній нелегкій праці, якою сьогодні ми можемо пишатися!

Робочою мовою конференції була англійська. Студенти продемонстрували свої знання, вміння, навички – результати наполегливої праці... Та все ж інформація сприймалася нашим "українським" серцем, тому що перемога в роки Великої Вітчизняної та Другої світової воєн стала одним із вирішальних етапів на шляху створення суверенної Української держави. Пам'ять про війну – духовно-історичне надбання нашого народу. Збереження пам'яті про війну має величезне виховне значення.

В.П. Огіенко, Т.В. Кравченко, викладачі КАМТС № 1, ФЛ

З листопада 2012 року кафедрою англійської мови гуманітарного спрямування №3 (КАМГС № 3) було проведено університетську студентську конференцію "World War II and Ukrainian Science: Achievements, Acquisitions and Bereavements" ("Друга світова війна і українська наука: досягнення, надбання і втрати"). На ній зібралися викладачі та студенти I-II курсів різних факультетів, щоб вшанувати пам'ять та ще раз пригадати досягнення українських учених, які в часи Другої світової війни не припиняли дослідження.

Високий професійний рівень конференції був заданий виступами студентів ФЛОТ та ІПСА: Людмило Морозовою, яка зробила загальний огляд стану української науки періоду Великої Вітчизняної війни; Артемом Матеушем, Анастасією Лісовською, які розповіли про наукову діяльність випускників Київського політехнічного інституту в часи Другої світової війни, та Наталію

Кішкіною, яка презентувала докладну інформацію та статистичні дані про відлив спеціалістів з України під час війни, у повоєнні часи та роки Незалежності.

Після пленарного засідання розпочалася робота в секціях, у яких взяли студенти ІПСА, ВПІ, ФЛОТ, ФПМ, ФСП, ФММ та ММІФ. Учасники продемонстрували високий рівень підготовки, засіканість темою та вміння презентувати свої диповіді іноземною мовою. Після закінчення роботи секцій були визначені автори найкращих презентацій та диповідей: Д. Любич (ФПМ) (викладач іноземної мови – Олена Миколаївна Муханова); Д. Дячок (ММІФ) (викладач іноземної мови – Ірина Арсентіївна Гришан); Н. Пушкарук (ФММ) (викладач іноземної мови – Олена Віталіївна Ігнатенко); Д. Шилік, О. Олашин (ІПСА) (викладач іноземної мови – Катерина Ігорівна Войтенко); А. Довжик (ФП) (викладач іноземної мови – Марія Олександровна Лебедєва).

Ю.І. Дроб'язко, М.О. Лебедєва, викладачі КАМГС № 3, ФЛ

ВЕЧІР ЗЕМЛЯЦТВА АЗЕРБАЙДЖАНУ

14 листопада студенти нашого університету – громадяни Азербайджану спільно з Центром міжнародної освіти (ЦМО) та ФММ провели в залі засідань Вченого ради вечір "Ми зустрілися сьогодні, щоб завтра стати друзями" з нагоди Дня Державного Прапора, який відзначають 9 листопада, Дня Конституції (12 листопада) та Дня національного відродження (17 листопада) Азербайджану. Такі святкування – чудова нагода познайомити студентів та викладачів НТУУ "КПІ" зі своєю країною.

Почесними гостями вечора стали заступник декана ЦМО В.І.Прохоров, виконавчий директор Спілки Азербайджанської молоді в Україні Ельмаддін Зорболізаде, керівник проектів Спілки Азербайджанської молоді в Україні Айсель Нагієва.

Азербайджанських друзів привітали заступник голо-ви В'єтнамського земляцтва Тхі Хуен Чанг, студентки ММІФ Анна Собко та Марія Гльоза, голова земляцтва Азербайджану Турад Мустафазаде, студенти Гюльнар Мехдієва та Тоғіф Бабаєв. Цікаву та змістовну розповідь Анар Годжаєв супроводжував відео-показом краєвидів країни, а вірші, прочитані Алаш Насібовим, та національна музика додали розповіді східного колориту.

Гюльнар Мехдієва з гордістю розповіла про геніїв, яких подарував світу азербайджанський народ: Нізамі Генджеві, Хагані Ширвані, Самеда Вергуні; видатних діячів митців – Узеїра Гаджибекова, Мусліма Магомаєва, Кара Карасіва, Фікреміт Амірова, Рашида Бейбутова; чемпіона світу з шахів Гаррі Каспарова, режисера

Юлія Гусмана. Особливо привернула увагу глядачів розповідь про джазового композитора і піаніста – Вагіфа Азіз огли Мустафазаде, який створив новий напрямок у джазі – азербайджанський джазмугама, а також був засновником таких ансамблів, як джаз-тріо "Кавказ", "Лейлі", "Севіль", "Мугам". Цікаво, що в нашему університеті наочається нащадок музиканта Турад Мустафазаде, який також любить музику і грає на фортепіано. Студенти із задоволенням послухали в його виконанні композицію Вагіфа Мустафазаде "Бакинські ночі".

Гостем нашого вечора був також фіналіст шоу "Україна має талант" Емін Самедлі. Пісні в його виконанні звучали різними мовами, єднали і викликали бурхливі оплески.

Розповіли студенти і про національні традиції, однією з яких є чаювання. До речі, чай – обов'язковий атрибут святання: якщо святів пригостили солодким чаєм – потрібно готуватися до весілля, якщо ні – то вибачайте....

Свято нового року – Навруз – є улюбленим не тільки в Азербайджані, але і в Туреччині, Туркменістані, Узбекистані, Ірані. Куаниш Кадирманов розповів, як його відзначають у Казахстані. А запальна пісня "Казацкі гіттер" у виконанні Кузембая Серікбала була чудовим вітанням від курсантів ІСЗІ.

Багато нового та цікавого дізналися про Азербайджан гості та учасники свята. Українські, в'єтнамські, казахські, турецькі, туркменські студенти відзначали у своїх привітаннях емоційність, гостинність, життєрадісність, відкритість для спілкування своїх азербайджанських товаришів. Студентка ММІ Дар'я Іванченко відзначила: "Наша зустріч сьогодні – це початок міцної дружби між представниками різних народів, які навчаються в університеті". Впевнені, що коло друзів студентів НТУУ "КПІ" значно збільшиться. На завершенні заступник декана ЦМО з навчально-виховної роботи В.І.Прохоров подякував азербайджанському земляцтву та всім, хто брав участь у підготовці та проведенні цього свята, за цікавий вечір, за гостинність і побажав усім подальших успіхів у навчанні та зміцненні дружби між народами та тими їхніми представниками, що навчаються у КПІ.

Раїса Куторій, завідувач сектору Центру міжнародної освіти НТУУ "КПІ"

Учасники свята

МІЙ РІДНИЙ КПІ

На фотовиставці А.Є. Ізволенської

У виставковій залі ім. Веніаміна Кушніра ФСП відбулася виставка художньої фотографії "Мій рідний КПІ" А.Є.Ізволенської – старшого викладача кафедри нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки ФМФ. У цьому фотосеріалі вона показує велич і красу архітектурного комплексу нашого університету і його інтер'єрів у єдиності з парковим ландшафтом.

Знання професійної спеціалізації Ади Євгенівни дозволяє зрозуміти особливості її композиційних прийомів. Так формат світлин максимально видовжений, що відразу створює відчуття величини нашого університету. Комплекс споруд разом із парковим ландшафтом сприймається як естетизований, геометрично упорядкований простір, і як геометризований архітектурно-парковий ландшафт. Фотомитець у навколошному світі бачить і красу природи – дерев, квітів, хмар, стану погоди, і естетику абстрактної математики – геометричних форм, площин, вертикалей, перспективних скорочень та схожостей.

На панорамах КПІ люди майже відсутні. Зйомки здійснювалися насамоті – "тільки я і об'єкт". Саме таке враження від "архітектоніки" університету складалося у "зеленого" айтітурінга, який вперше вранці побачив КПІ. Для нього – повна таємничість за цими загадково-привабливими стінами навчальних корпусів, біля яких немає ще нікого. Якими будуть друзі та викладачі, яка наукова слава його чекає?

...Розглядаючи чудовий зимовий пейзаж з баштами першого корпусу перед ялин, ми легко можемо уявити, що їх спостерігає тільки одна людина без студентів – поважний сивочоловий професор, який згадує той далекий ранок, коли він уперше побачив КПІ, а тепер... уже зима.

Ада Євгенівна чудово розуміє, що природа виявляє свої найкращі естетичні якості тільки протягом однієї міті. "Якось я навіть взяла таксі, щоб поїхати за фотоапаратом, хоч і живу поруч з університетом, бо необхідно було встигнути сфотографувати зимові ялинки, адже сніг почне швидко танути, міняти колір та зміниться вечірнє освітлення" – повідомля вона. "Я хочу зберегти миттєвий неповторний стан природи та передати його глядачеві, поділитися з ним своїми відчуттями. Я звертаюся своїми творами, насамперед, до студентської молоді. Дітей-студентів я дуже люблю. На мій погляд, естетика суттєво формує молоду особистість".

Великий "серіал" панорам КПІ Ади Євгенівни прикрашає фойє першого корпусу, і відвідувачі, особливо іноземні, можуть відразу скласти уявлення про велич КПІ. Ада Євгенівна – особистість загадкова і навіть утаємнена. Не можна навіть передбачити, якими творами вона нас порадує, але, безперечно, це будуть якісь нові творчі знахідки, бо, за її словами, "творчий процес захоплює і кінця йому немає".

Успіху Вам, вельмишановна Адо Євгенівно!

Г.Ю.Гриценко, зав. лабораторії естетики ФСП, член Національної спілки художників України

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного

університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56

проспект Перемоги, 37

корпус № 1, кімната № 221

gazeta@kpi.ua

гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М.ІГНАТОВИЧ